

ما چگونه، ما شدیم

ریشه‌یابی علل
عقب‌ماندگی در ایران

دکتر صادق زیباکلام

۱۳۸۶

زیباکلام، صادق، ۱۳۲۷ -

ما چگونه ما شدیم، ریشه‌یابی علل عقب‌ماندگی در ایران / صادق زیباکلام. - [تهران]: روزنه، ۱۳۷۷.

۴۸۰ ص.: نقشه، جدول.

ISBN: 964-90133-5-0

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان دیگر: ریشه‌یابی علل عقب‌ماندگی در ایران.

عنوان روی جلد: ما چگونه، ما شدیم؟ ریشه‌یابی علل عقب‌ماندگی در ایران.

این کتاب در سال‌های مختلف توسط انتشارات روزنه با شماره‌گذاری متفاوت منتشر شده است.

کتابنامه: ص. [۴۴۱]-۴۴۶.

چاپ چهاردهم: ۱۳۸۵.

۱. ایران -- اوضاع اجتماعی -- تاریخ. ۲. ایران -- استعمار. ۳. استعمار فرهنگی -- ایران.

الف. عنوان. ب. عنوان: ریشه‌یابی علل عقب‌ماندگی در ایران.

۹۵۵/۰۰۴

HN ۶۷۰/۲/آ۸

۱۳۷۷

کتابخانه ملی ایران

۷۸-۲۴۶۷ م.

● ما چگونه، ما شدیم (ریشه‌یابی علل عقب‌ماندگی در ایران)

● نویسنده: دکتر صادق زیباکلام

● طرح جلد: رضا عابدینی

● حروف چینی: استلا اورشان

● اجرای نقشه‌ها: پویا دارابی

● چاپ پانزدهم: ۱۳۸۶، ویراست سوم

● شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

● قیمت: ۶۵۰۰ تومان

● چاپ: سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

● آدرس: میدان وحدت، نبش پرچم، بالای بانک تجارت، پلاک ۴، طبقه ۴، انتشارات روزنه

● تلفن: ۶۶۹۳۵۰۸۶ - ۶۶۹۳۹۰۷۴ فاکس: ۶۶۹۲۴۱۳۲

● شابک: ۹۶۴-۹۰۱۳۳-۵-۰ ISBN 964-90133-5-0

○ کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

۹	فهرست نقشه‌ها
۱۱	تولد «ما چگونه، ما شدیم»
۲۵	آیا ایران کشوری عقب مانده است؟
۴۳	مقدمه: طرح صورت مسئله
۵۹	فصل اول: از کجا شروع کنیم
۸۸	جمع بندی و نتیجه گیری
۹۳	فصل دوم: ایران چگونه جایی است
۹۹	پراکندگی اجتماعات
۱۰۲	زندگی عشایری و صحراگردی
۱۰۸	صحرائشینی و بی ثباتی اجتماعی
۱۱۳	تمرکز قدرت در دست حکومت
۱۲۶	جمع بندی و نتیجه گیری
	فصل سوم: از صعود تا نزول: ۱۸۰۰ - ۱۰۰۰ میلادی (۱۲۰۰ - ۴۰۰ هجری):
۱۳۳	هجوم قبایل و صحرائشینان آسیای مرکزی به ایران
۱۷۴	جمع بندی و نتیجه گیری
۱۷۷	فصل چهارم: تأثیر هجوم قبایل بر ساختارها و نهادهای اجتماعی ایران
۱۸۰	تمرکز قوای نظامی: پیدایش ارتش
۱۸۷	وضع مالکیت و زمین داری
۱۹۲	وضعیت قضا و امنیت اجتماعی
۱۹۵	فقدان امنیت اجتماعی و حقوق فردی

۲۰۱	مشروعیت و پایگاه سیاسی و اجتماعی حکومت
۲۱۳	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۱۵	فصل پنجم: خاموش شدن چراغ علم
۲۳۶	نحوه پیدایش و خصوصیات عصر طلایی رونق علمی تمدن اسلامی
۲۴۵	زمینه‌های پیدایش افول عصر طلایی اسلام
۲۶۱	سراغاز انحطاط و افول عصر طلایی
۲۶۹	آغاز افول جریان تعقل در ایران
۲۸۰	ادامه خاموشی چراغ علم تا اواسط قرن نوزدهم
۲۸۶	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۲۹۵	فصل ششم: شرق و غرب: تماس یا تقابل
۲۹۷	موقعیت اقلیمی اروپا و تأثیرات آن بر روابط میان شرق و غرب
۳۰۰	موقعیت اروپاییان در دریا
۳۰۷	جنگ‌های صلیبی، نخستین دوررو یارویی‌های بین اسلام و اروپا
۳۱۴	تأثیرات بلندمدت هجوم صلیبیون بر شرق
۳۱۹	چگونگی و علل مسلط شدن اروپاییان بر دریا در طول قرون وسطی
۳۴۳	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۳۵۱	نکمله
۳۵۶	پاسخ شورای عالی انقلاب فرهنگی
	ضمایم چاپ دوم (نقدها و دیدگاه‌های اظهار شده در مورد چاپ نخست کتاب)
۳۵۹	گزارشی از اولین جلسه نقد و بررسی کتاب
۳۶۹	گزارشی از دومین جلسه نقد و بررسی کتاب
۳۸۳	هیچ کس را غسل تمعید ندهیم: نقد آقای دکتر سعید زیباکلام
۴۰۵	غسل تمعید استعمار و ریختن آب تطهیر بر عملکرد آن
۴۱۷	پاسخ به مقاله غسل تمعید: فرار از تاریخ ناکی؟
۴۴۳	«ریشه‌یابی» یا «ریشه‌تراشی»
۴۶۳	پاسخی به یک نقد
۴۷۵	فهرست منابع و مأخذ

فهرست نقشه‌ها

۷۲	امپراتوری بزرگ روم قبل از فروپاشی آن به روم شرقی و غربی در قرن چهارم میلادی
۷۳	تقسیم امپراتوری بزرگ روم به دو بخش شرقی و غربی در قرن پنجم میلادی
۷۶	قلمرو امپراتوری عباسی در اوج گسترش آن در قرن نهم میلادی
۱۳۵	امپراتوری ساسانی قبل از حمله اعراب در قرن هفتم میلادی
۱۳۶	گسترش اسلام در قرون هفتم و هشتم میلادی
۱۳۹	امیرنشینان مختلف ایران در قرن دهم میلادی
۱۴۰	تشکیل قدرت‌های محلی از سوی قبایل ترک‌نژاد مقارن با قرن دهم میلادی
۱۴۱	مسیر هجوم مغول‌ها به ایران در قرن سیزدهم میلادی
۱۴۲	امپراتوری سلجوقیان قبل از حمله مغول در قرن یازدهم میلادی
۱۴۷	امپراتوری سلجوقیان در اوج قدرت آن در قرن یازدهم میلادی
۱۴۸	فروپاشی امپراتوری سلجوقیان پس از اوج قدرت آن در نیمه اول قرن دوازدهم میلادی
۱۵۱	مسیر جاده ابریشم در زمان ساسانیان در قرن ششم میلادی
۱۵۲	مسیر تجارت میان شرق و غرب در قرن دهم میلادی
۲۳۱	قلمرو خلافت عباسی قبل از حمله مغول‌ها در قرن دهم میلادی
۳۰۸	سرزمین مقدس در قرن یازدهم میلادی شامل فلسطین (کرانه غربی رود اردن، نوار غزه و جنوب لبنان)
۳۰۹	امروزی
۳۰۹	جهت حرکت صلیبیون به طرف سرزمین مقدس در قرون یازدهم و دوازدهم میلادی
۳۲۳	بنادر سوریه، لبنان و فلسطین مهم‌ترین مسیر تجارت میان شرق و غرب تا قرن سیزدهم میلادی
۳۲۶	مسیرهای تجاری میان شرق و غرب در قرن سیزدهم میلادی

۳۲۷	 قلمرو مغول‌ها پس از فتوحات اولیه در قرن سیزدهم میلادی
۳۳۰	 امپراتوری مغول در اوج آن در قرن سیزدهم میلادی (هفتم هجری)
۳۳۱	 امپراتوری مغول پس از فروپاشی آن در قرن چهاردهم میلادی (هشتم هجری)
۳۳۴	 گسترش امپراتوری عثمانی
۳۳۵	 ایران در زمان صفویه
۳۴۱	 سفرهای اکتشافی اروپاییان در قرن پانزدهم میلادی (نهم هجری)
	دور زدن آفریقا توسط اروپاییان و تسلط تدریجی قدرت‌های اروپایی بر جهان اسلام به دنبال اقتدار
۳۴۲	 دریایی آنان